

Länsstyrelsen
Kalmar län

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Beijershamn och Långgrund

SE0330054

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillstånds prövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyper och arters utbredning i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0330054 Beijershamn och Långgrund

Kommun: Mörbylånga

Områdets totala areal: 654,4 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-04-06

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-14

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 1996-03-01, regeringsbeslut M96/867/4, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2004-12-01,

SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1110 - Sandbankar

1140 - Blottade ler- och sandbottnar

1210 - Driftvallar

1220 - Sten- och grusvallar

1620 - Skär och små öar i Östersjön

1630 - Strandängar vid Östersjön

6210 - Kalkgräsmarker

9070 - Trädklädd betesmark

9080 - Lövsumpskog

9160 - Näringsrik ekskog

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*

A038 - Sångsvan, *Cygnus cygnus*

A081 - Brun kärrhök, *Circus aeruginosus*

A082 - Blå kärrhök, *Circus cyaneus*

- A119 - Småfläckig sumphöna, *Porzana porzana*
- A122 - Kornknarr, *Crex crex*
- A132 - Skärfläcka, *Recurvirostra avosetta*
- A151 - Brushane, *Philomachus pugnax*
- A166 - Grönbena, *Tringa glareola*
- A170 - Smalnäbbad simsnäppa, *Phalaropus lobatus*
- A190 - Skräntärna, *Sterna caspia*
- A191 - Kentsk tärna, *Sterna sandvicensis*
- A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*
- A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea*
- A195 - Småtärna, *Sterna albifrons* (nytt namn *Sternula albifrons*)
- A197 - Svarttärna, *Chlidonias niger*
- A307 - Höksångare, *Sylvia nisoria*
- A338 - Törnskata, *Lanius collurio*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: skydda och bibehålla markernas öppna och betespräglade karaktär. Vårda de betydelsefulla vatten- och landmiljöer samt ge de växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer möjlighet att fortleva i livskraftiga bestånd samt ge ett skydd till ingående arter enligt fågeldirektivet.

Motivering: Beijershamnsområdet är mest känt för den rika häckfågelfaunan och för de stora mängderna rastande flyttfågel. De grunda vattenområdena och våtmarkerna i anslutning till piren är en av Ölands och Sveriges absolut viktigaste rastlokaler för flyttande vadare och sjöfåglar. Öarna har stora koncentrationer av bl.a. häckande måsfåglar och tärnor. I området finns även stora arealer hävdade våtmarker och strandängar med mycket höga värden för fågellivet. Drygt 50 fågelarter som häckar eller rastar i Beijershamns-området är upptagna på listan över hotade och missgynnade (rödlistade) arter i Sverige och/eller i EU:s fågeldirektiv. Beijershamn är ett av Ölands artrikaste områden gällande fladdermusfaunan och området har särskilt stor betydelse för flyttande eller kringströvande fladdermöss. Beijershamn är en av Ölands rikaste fjärilslokaler med över 600 storfjärilsarter observerade. Av dessa är drygt 30 arter rödlistade.

Prioriterade åtgärder:

- upprätthållande av hävd i områden som omfattas av miljöersättning för betesmarker och slåtterängar.

- hänsyn till och genomförande av de konkreta åtgärder som förordas i åtgärdsprogram för skrântärna, vadare på sydsvenska strandängar, sydlig kärrsnäppa och fönstervingespinnare.

Beskrivning av området

Beijershamn - Långgrund (namnbyte från Beijershamn och Svansholmarna) omfattar ett 654,4 hektar stort kust och strandområde och är beläget strax söder om Färjestaden på mellersta Öland. Hela området innehåller mycket höga naturvärden, men är i synnerhet en viktig rast- och häckningslokal för fåglar som är beroende av öppna välbetade strandängar och långgrundade stränder.

Beijershamnsområdets tillkomst är speciell och dess historia går tillbaka till mitten av 1800-talet. Då påbörjades bygget av den 2 km långa piren som skulle bli en viktig hamn på Ölands västra sida. Då hamnen stod klar 1858 visade det sig dock att den var felkonstruerad. Hamnen började omgående grundas upp och redan efter 15 år togs hamnen ur bruk. Allt eftersom uppslamningen fortskred började vass och säv att vandra in. Detta skapade med tiden Beijershamns unika miljö, med en blandning av strandängar, vassar och öppna vattenytor.

Genom omfattande röjningsarbeten och boskapshållning innanför piren försöker man idag främst förbättra förhållandena för de öppna strandängarnas fåglar. Tofsvipa, rödbena, strandskata, gulärta och gravand är exempel på arter som ökar genom hävden. Totalt har nästan 300 fågelarter hittills observerats vid Beijershamn.

I områdets västra delar mot Kalmarsund återfinns ett stort område av sandbankar samt ler- och sandbottnar. Grunda bottnar är viktiga lekplatser för fiskar och ler- och sandbottnarna som blottas vid lågvatten utgör ett mycket viktigt födosöksområde för alla häckande och rastande fåglar.

Lite längre upp mot skogskanten finns spår av Littorinahavets gamla strandvallar. De öppna och solbelysta miljöerna kring skogskanterna erbjuder en mycket gynnsam miljö för fjärilar. Gammal lövskog tillsammans med en hög medeltemperatur ger goda förutsättningar för ett rikt fjärilsliv och i Beijershamnsområdet finns Ölands största bestånd av fjärilar. Under åren har inte mindre än 650 av totalt 950 svenska storfjärilsarter "macron" påträffats i området, varav flera är rödlistade. Beijershamn är också Ölands näst fladdermusrikaste område och har särskilt stor betydelse för flyttande eller kringströvande fladdermöss. Särskilt värdefulla arter som påträffats vid Beijershamn är dammfladdermus, mustaschfladdermus och trollfladdermus.

Svansholmarna utgörs av ett par mindre holmar sparsamt bevuxna med tall och enbuskar och är belägna strax norr om Beijershamn. Svansholmarna och Beijershamn är avsatt som Naturresevat för skydd för fågellivet.

Beijershamn är av riksintresse för naturvärden såväl som för friluftslivet. Området ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet och har i Ölands naturvårdsprogram bedömts ha högsta naturvärde (klass 1)

Vad kan påverka negativt

Observera att detta endast är några exempel på faktorer som kan skada områdets värden. Att en verksamhet är listad som ett tänkbart problem innebär inte att den är förbjuden. Vissa av verksamheterna kan omfattas av den tillståndsplikt som gäller om det finns risk för betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området. I andra fall är inte tillståndsplikten aktuell men behov kommer att finnas att följa upp det specifika problemet. För att få närmare besked om vad som gäller i ett enskilt fall kan det vara lämpligt att ta kontakt med berörd tillsynsmyndighet som är Länsstyrelsen eller vid skogsbruksåtgärder Skogsvårdsstyrelsen.

Följer man som enskild de allmänna hänsynsregler som läggs fast i vår lagstiftning (t.ex. miljöbalken och skogsvårdslagen) eller följer regler i tvärvillkor så har man fullgjort även sina grundläggande krav på hänsyn till Natura 2000-området.

Tvärvillkor omfattar i huvudsak följande områden:

- Begränsning av högsta antalet djur i ett jordbruk
- Försiktighetsmått för gödselhantering, inklusive krav på lagringskapacitet
- Spridning av gödselmedel
- Föreskrifter om andelen höst- eller vinterbevuxen mark
- Försiktighetsåtgärder vid spridning av bekämpningsmedel

För mer information om god jordbrukarsed se Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Specifika problem för områdets naturtyper och arter

-Störning från främst båttrafik och badturism (landstigning på öar och sandrev), vilka utgör viktiga häcknings- och rastplatser för fåglar.

Verksamheter m.m. som generellt kan påverka naturtyperna och arterna negativt

-Utsläpp av olja och kemikalier t.ex. från fartyg.

-Utebliven, försvagad eller felaktig hävd. Minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd samt utarmning av hävdberoende flora och fauna.

-Exploatering och förändrad markanvändning i området eller i omgivande marker, t.ex.

nerläggning av jordbruksfastighet, skogsplantering, uppodling, dikning, dränering eller andra avvattningsföretag, invallning, täktverksamhet, muddring, uppläggande av muddermassor och samhällsbyggande av olika former.

-Tillförsel av kväve (gödning) i naturbetesmarkerna via nederbörd, vinterbete eller tillskottsutfodring. I betesmarker med miljöersättning sker tillskottsutfodring i enlighet med åtgärdsplanen.

-Rutinmässig användning av avmaskningsmedel med makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) bör undvikas eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan. Särskilt allvarligt är användandet av bolus då detta innebär en giftspridning under flera månader.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

-Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och naturvårdsförvaltning av området.

-Strandskydd gäller enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller 300 meter från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden till exempel uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller till exempel för byggnader som behövs för jordbruket, skogsbruket, fisket eller verksamheter till vilka tillstånd har lämnats enligt miljöbalken.

-Delar av Natura 2000-området är naturreservat (Beijershamn och Svanholmarna) och skyddas enligt 7 kap 4-8 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras bl.a. naturvårdsförvaltningen, allmänhetens fri- och skyldigheter samt markägarens/nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång.

Förslag till bevarandeåtgärder för Beijershamn och Svanholmarna:

-Beträdnadsförbudet på öar, tillfälliga och permanenta sandrev samt vattenmiljöerna omkring dessa utvidgas för att skydda häckande och rastande fåglar.

-Utökning av Natura 2000- området är inte aktuellt.

-Natura 2000-området omfattas i nuläget av miljöersättning för bevarande av betesmarker och slåtterängar. Bete, slåtter och röjning av igenväxningsvegetation bedrivs enligt fastställda

åtgärdsplaner. När innevarande stödperiod upphör måste skötselavtalet förnyas, antingen genom en ny miljöersättningsperiod eller genom annat avtal.

-Vidkroniga grova ekar hålls i god kondition genom att förhindra att yngre träd och buskar växer upp och tränger eller beskuggar ekarna.

-Natura 2000-området berörs av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för skräntärna, sydlig kärrsnäppa, fönstervingespinnare (tidigare lavdagsvärmare) och vadare på sydsvenska strandängar. Åtgärdsprogram förordar konkreta och specifika åtgärder för skydd och bevarande av särskilt hotade arter och livsmiljöer. Hänsyn bör tas till dessa och i de fall de ännu ej är färdigställda kan en eventuell revidering av skötselplan/bevarandeplan bli aktuell.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Uppföljningsinsatser för detta Natura 2000-område kommer att framgå av den uppföljningsplan som kommer att tas fram.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**1110 - Sandbankar**

Areal: 263,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 263,2 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Bankar som är permanent täckta av havsvatten. De ligger vanligen på relativt grunt vatten, med ett maximalt djup på ca 30 meter under havsytan. Bankarna består i huvudsak av sandiga sediment, men andra kornstorlekar kan också förekomma, t ex ler, grus inklusive skalgrus, sten och stenblock. Bankarna skiljer sig topografiskt från omgivande bottenområden.

Det varierande bottensubstratet erbjuder livsmiljöer för både mjuk- och hårbottenlevande arter. Bankarna kan vara fria från vegetation eller täckta av sjögräs och/eller makroalger. De bankar som är belägna längre ut från kusten har ett gott vattenutbyte och fungerar ofta som refug för marina arter som trängts bort från mer kustnära områden.

Trålning och/eller sandsugning kan ha förekommit i habitatet.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen sandbankar (1110)

Arealen ska vara minst 263,4 ha. För att uppnå ett gott bevarandetillstånd ska de sublittorala sandbankarna ha strömförhållanden som garanterar bra vattenomsättning och ger större siktdjup med ingen eller ringa sedimentation. Naturtypen kräver att vattnet är klart utan stor förekomst av partiklar. Vattenkvalitet ska vara god, vilket bl. a. innebär att den antropogena påverkan genom eutrofiering ska långsiktigt minska. Fiske med icke- selektiva redskap ska undvikas. Artsammansättningen ska vara naturlig. Arealen långskottsbotten behålls eller ökar. Arealen musselbankar får inte minska. För naturtypen typiska arters populationer får inte minska påtagligt (t. ex. trådnate, borstnate, skruvnating, hårnating, hårsärv, ålgräs/bandång, borststräfsse, grönsträfsse, hårsträfsse, rödsträfsse, havsrufse).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är inte gynnsamt på grund av den berörda vattenförekomsten inte har uppnått god ekologisk och kemisk status (Källa: VISS, vatteninformationssystem Sverige).

1140 - Blottade ler- och sandbottnar

Areal: 55,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Grunda, sandiga och leriga bottnar som delvis blottas vid lågvatten. Dessa bottnar är ofta fria från makrovegetation men med stora mängder blågrönalger och kiselalger. Fintrådiga alger kan förekomma.

Naturtypen är viktig för änder och vadarfåglar, som söker föda i de grunda bottarna.

Avgränsning mot strand är medelhögvattenstånd. Det lägsta lågvattenståndet avgränsar habitatet mot djupare vatten.

Kommentarer

Blottade ler- och sandbottnar förekommer i boreal och kontinental biogeografisk region.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen blottade ler- och sandbottnar (1140)

Arealen ska vara minst 55,9 ha. Bottnarna blottas vid lågvatten. Naturtypen ska uppnå gynnsamt bevarandetillstånd genom att vattenkvaliteten får god ekologisk och kemisk status.

Detta nås genom att övergödning och annan antropogen belastning minskar tills den blir försumbar. Naturtypen ska ha naturlig artsammansättning med stora mängder blågrönalger och kiselalger. Vid gynnsamt bevarandestatus utgör naturtypen en viktig miljö för änder och vadarfåglar som födosöksområden. Då vattenkvalitet uppnår god status minskar mängd av drivande mattor av fintrådiga alger. Populationer av för naturtypen typiska arter får inte minska påtagligt (t. ex. större strandpipare, gravand, ålgräs, hästräka, östersjömussla, arter tillhörande släktet *Hydrobia* sp.).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är inte gynnsamt på grund av den berörda vattenförekomsten inte har uppnått god ekologisk och kemisk status (Källa: VISS, vatteninformationssystem Sverige).

1210 - Driftvallar

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 0,4 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kväverika driftvallar med vegetation av främst ettåriga växter, men ett inslag av fleråriga växter kan förekomma.

Driftvallarna uppkommer genom att tång, vass eller annan vegetation drivit med vattnet genom strömmar och vågrörelser och lagrats upp som ”vallar” längs stränderna. Driftvallar förekommer på flacka stränder dominerade av sten, grus och sand. På det ofta mycket kväverika underlaget förekommer en, frodig vegetation.

I och med att blåstångens utbredning minskat i vissa områden har blåstångsvallarna blivit sällsyntare, medan driftvallar bestående av säv och fintrådiga alger blivit allt vanligare.

Kommentarer

Driftvallar förekommer i boreal och kontinental biogeografisk region.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen driftvallar (1210)

Arealen ska vara minst 0,4 ha. Driftvallarna ska återfå sin naturliga sammansättning bestående huvudsakligen av blåstång i stället för en sammansättning dominerad av fintrådiga alger och säv. För att uppnå detta mål krävs god vattenkvalitet genom minskad eutrofiering och annan antropogen påverkan. Hög näringsbelastning utgör ett indirekt hot mot blåstångsvallar då blåstångens djuputbredning minskar. Driftmaterialet ska ha en naturlig omsättning och naturlig artsammansättning. Städning av stränderna samt tångtäkt förekommer inte utom i undantagsfall för att inte påverka driftvallarnas struktur. De för naturtypen karakteristiska och typiska arterna får inte minska påtagligt (t. ex. spjutmålla, strandmålla, marviol, sodaört).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är inte gynnsamt på grund av den berörda vattenförekomsten inte har uppnått god ekologisk och kemisk status (Källa: VISS, vatteninformationssystem Sverige).

1220 - Sten- och grusvallar

Areal: 0 ha. Arealen ej fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,5 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Sten- och grusvallar, inklusive fossila vallar, i direkt anslutning till stranden. Många olika successionsstadier förekommer. I de äldre delarna kan antingen gräs-, ljung- och risvegetation eller en vegetation dominerad av mossor och lavar utvecklas. Vegetationens utformning är beroende av hur exponerad stranden är för vind och vågor. Naturtypen är vanligen ohävdad.

Kommentarer

Sten och grusvallar förekommer i boreal och kontinental biogeografisk region.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen sten- och grusvallar (1220)

Arealen ska vara minst 1,5 ha. Stranden skall vara exponerad för vind och vågor vilket gör att vegetationen varierar, allt från nästan vegetationsfria stränder närmast havet till strandängsvegetation i de övre delarna. Vattenkvaliteten ska vidare vara god genom att den antropogent framkallade övergödningen minskar påtagligt. Detta minskar risken för ökad pålagring av ruttnande alger. Det ska ej ske någon påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i habitatet (t. ex. strandkål, hundtunga, saltarv, vejde, strandvial, strandaster).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är inte gynnsamt på grund av den berörda vattenförekomsten inte har uppnått god ekologisk och kemisk status (Källa: VISS, vatteninformationssystem Sverige).

1620 - Skär och små öar i Östersjön

Areal: 109,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 109,6 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Grupper eller enstaka mindre öar och skär i Östersjön. Öarna utgörs av urberg eller morän samt ligger i ett exponerat läge och är i regel trädlösa. Även anslutande undervattensvegetation ingår ner till de fastsittande makrovegetationens nedersta djuputbredningsgräns.

Landvegetationen består av arter som är anpassade till torra, saltpåverkan och vindexponering samt frånvaro av egentlig jordmån. Lavfloran är artrik och särpräglad. Vegetationen på vissa öar är starkt påverkad av kvävet från fågelspillning. Kala bergytor är vanliga. I de norra delarna av Östersjön medför landhöjningen en succession av många olika vegetationstyper. På öarna kan mindre enstaka träd förekomma, såsom barrträd, men även lövträd särskilt i Stockholms skärgård.

Öarna utgör viktiga häckningsplatser för fåglar och uppehållsplatser för sälar. I tillfälliga eller permanenta hällkar förekommer speciellt anpassade växt- och djursamhällen.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen skär och små öar i Östersjön (1620)

Arealen ska vara minst 109,7 ha. Landvegetation som är anpassad till torra, saltpåverkan och vindexponering ska bevaras. En artrik lavflora (mest skorplavar) ska bevaras långsiktigt. Den speciella faunan och floran som finns i hällkar på öarna ska bevaras. Öarna utgör häckningsplats för fåglar. Det ska finnas en naturlig algzonering som utgörs av brun- och rödalger. Spillning på öarna kommer naturligt från fåglarna. Ett viktigt delmål är att förbättra omgivande vattnets kvalitet genom att reducera mängden näringsämnen. Övergödningen utgör risk för syrebrist på bottenarna. Den antropogena belastningen ska minska för att upprätthålla god vattenkvalitet och härmed ge förutsättning för naturtypen att bevaras långsiktigt med naturlig artsammansättning. De för naturtypen typiska arternas populationer får inte minska påtagligt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är inte gynnsamt på grund av den berörda vattenförekomsten inte har uppnått god ekologisk och kemisk status (Källa: VISS, vatteninformationssystem Sverige).

1630 - Strandängar vid Östersjön

Areal: 71,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Strandbetesmarker och strandängar vid Östersjön.

Merparten av strandängarna är eller har varit påverkade av slåtter och/eller betesdrift. Flora och fauna varierar beroende på bl.a. underlag och hävdhistorik, och är oftast präglade av antingen pågående traditionell hävd eller tidigare hävd. Arter som indikerar hävdkontinuitet ska finnas. Naturtypen är i allmänhet helt öppen, men enstaka träd och buskar kan förekomma. I södra Östersjön är strandkämpar en viktig indikatorart på en välhävdad miljö.

Strandhabitatet avgränsas mot havet vid medelvattenståndet.

Vegetationen påverkas av naturliga faktorer som till exempel landhöjning, vattenståndsväxlingar och isskrap och är mer eller mindre tydligt zonerad. De hävdade strandängarna är viktiga för häckande vadare.

Kommentarer

Strandängar vid Östersjön varierar dock en hel del beroende på var de förekommer.

Landhöjning, vattenståndsvariationer och isskrap har en mycket större inverkan i norra delen av Östersjöområdet vilket leder till en stor variation i naturtypens artinnehåll och en zonerad av vegetationen. Saltrika fläckar (saltbrännor) förekommer i naturtypen, särskilt i södra delen av Östersjön där salthalten är högre. De hävdade strandängarna är viktiga för häckande vadare. På platser med mycket gäss kan betespåverkan från dessa vara betydande och hålla naturtypen öppen.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen * strandängar vid Östersjön (1630)

Arealen ska vara minst 71,6 ha. Naturtypen är starkt präglad av lång kontinuitet av hävd genom bete. I strandängarna ska det förekomma en mosaik av olika hårt betade ytor, vilket gynnar fågellivet. Betestrycket ska vara av sådan styrka att ingen skadlig förnaansamling sker.

Betespåsläppet ska ske efter att fåglarna har kläckt sina ungar i början av juni. Optimalt är att betesdjuren kan beta ända ut till vattenlinjen så att vassvegetation hålls tillbaka. Stängsling mot vattenlinjen bör inte förekomma. God vattenkvalitet är dock en viktig parameter för betesdrift utan stängsling mot vatten. Ingen påtaglig populationsminskning får ske av de arter som är typiska för naturtypen (t.ex. trift, kustarun, dvärgarun, sumpgentiana, ormtunga, slåtterblomma, gulkämpar, strandkämpar, havssälting). Vedartad igenväxningsvegetation förekommer inte närmare än 200 meter från stranden eller vid andra gynnsamma häckningslokaler för våtmarksfåglar. Strandängar genomgår naturlig fluktuation i vattenstånd pga av översvämningar, vilket leder till naturlig tillförsel av näringsämnen till strandängarna.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

6210 - Kalkgräsmarker

Areal: 11,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Torra–friska, hävdpräglade kalkgräsmarker nedanför trädgränsen ofta med ett rikligt inslag av örter. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0-30 %. Hävdgynnade arter ska finnas.

Viktiga orkidélokaler är en prioriterad undergrupp av naturtypen och hyser antingen a) en riklig förekomst av orkidéer, b) en värdefull population av minst en nationellt mindre vanlig orkidéart, eller c) en förekomst (oavsett storleken) av minst en orkidéart som är nationellt eller regionalt sällsynt eller mycket sällsynt.

Kommentarer

Naturtypen är knuten till de områden i Sverige som har kalkrika jordar och förekommer främst i Skåne, Västergötland, Östergötland, Bohuslän (på skalgrus vid kusten), Uppland, Jämtland och på Öland och Gotland.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen kalkgräsmarker (6210)

Arealen ska vara minst 11,5 ha. Huvudmålet för naturtypen är att behålla höga naturvärden knutna till denna naturtyp genom att det långsiktigt upprätthålls hävd genom bete eller slåtter. Røjning av igenväxningsvegetation behöver utföras regelbundet. Till naturtypen är en mångfald av sällsynta, rödlistade, typiska och hävdgynnade arter knutna. Kärnväxtflora är artrik med ett flertal arter av orkidéer. Marken har naturlig näringsstatus utan gödsling utom från betande djur. Ingen skadlig förnaansamling får lämnas kvar vid vegetationssäsongens slut. För naturtypen typiska arter får inte minska påtagligt (t. ex. fältsippa, lundtrav, färgmåra, låsbräkenarter, spåtistel, jordtistel, backsmultron, fältgentiana, solvända, ängshavre, luddhavre, samtliga orkidéarter, fältvedel, rosettjungfrulin, jungfrulin, vårfingerört, ullranunkel, knölsmörlomma, fältvädd, stor fetknopp, sandmaskrosor, backklöver och axveronika).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

9070 - Trädklädd betesmark

Areal: 3,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på fastmark och är torr-blöt och näringsfattig-näringsrik. Träd- och buskskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska trädslag. Naturtypen inkluderar betade trädklädda hagmarker och betad skog.

Kvalitetskriterier: Naturtypen ska ha en lång hävdkontinuitet så väl som trädkontinuitet och inslag av gamla träd ska finnas. Bete förekommer normalt i naturtypen.

Området ska hysa en från naturvårdssynpunkt värdefull artstock knuten till betespåverkan i fältskiktet och/eller till solbelysta hagmarksträd. Värden knutna till beteshävd finns kvar.

Artsammansättningen varierar beroende på geografisk belägenhet och markens produktionsförmåga. I hagmarkerna dominerar lövträd, ofta ek och björk men även lind, ask och i vissa fall tall förekommer. I den betade skogen dominerar oftast barrträd och björk, i södra Sverige även ek/bok.

Trädklädda betesmarker med grova solbelysta lövträd är särskilt värdefulla eftersom träden i regel är artrika för fler organismgrupper. I de fall betad skog finns på kalkmark har den ofta en rik marksvampflora som är hävdgynnad. Antalet rödlistade arter som är knutna till naturtypen är högt. Finns det gott om död ved kan även ett stort antal rödlistade arter knutna till sådana substrat finnas i naturtypen.

Områden med något lägre krontäckningsgrad än 30% och med mycket höga naturvärden knutna till naturtypen och dess grova lövträd kan klassas som trädklädd betesmark.

Kommentarer

Naturtypen inkluderar både hagmarker och skogsbeten. Hagmarker är relativt öppna, trädklädda marker som mestadels förekommer i södra delarna av Sve-rige. De har ofta ett artrikt busk- och trädskikt, och det är inte ovanligt att de delvis har en historik med ängsbruk. Trädskiktet domineras normalt av löv-träd. Skogsbeten är skog som är tydligt påverkad av bete. En viss beteskontinuitet måste finnas. Skogsbeten förekommer i större delen av landet och är starkt varierande beroende på den skogstyp som dominerar i området. De kan förekomma i både barr- och lövskog. Hagmarkerna respektive skogsbetena kan delvis betraktas som två olika undertyper av naturtypen, men gränsen mellan dem är ibland otydlig och historiskt har de haft stora likheter.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen trädklädd betesmark (9070)

Arealen ska vara minst 3,5 ha. Målet är att bevara och utveckla unika naturvärden som har tillkommit efter en lång kontinuitet av hävd i form av slåtter eller bete. Förekomsten av träd- och buskar som är att betrakta som igenväxningsvegetation är liten. Krontäckningen är större än 30%. Grova träd som vidkroniga, äldre ekar ska sparas och friställas. Betesmarken ska vara opåverkad av gödsling eller andra produktionshöjande åtgärder utom den gödselpåverkan som sker genom betesdjuren. Vid vegetationens slut ska marken vara avbetad så att ingen skadlig ansamling av förna finns. Utmärkande för naturtypen är att kärlväxtfloran är artrik och dominerad av hävdgynnade arter med stort inslag av typiska arter (t. ex. blåsuga, kattfot, låsbräken, knägräs, slåtterfibbla, gökärt, korskovall, ängsskära, stagg, gullviva).

Bevarandetillstånd

Naturtypen har ett gynnsamt bevarandetillstånd.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 5,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 5,7 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig-blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Naturtypen finns på mineraljord, tunna torvtäckten och i vissa fall även på torvmark av lövkärrstorv/vasstorv. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ask/triviallöv (var för sig eller tillsammans) med undantag av fjällbjörk utgör minst 50% av grundytan. I södra och mellersta delarna av landet utgörs trädskiktet ofta av klibbal och ibland ask. Längre norrut finns mest gråal och glasbjörk och allra längst i norr även asp. Videarter kan förekomma i både träd- och buskskikt. Gran är ett vanligt inslag i naturtypen.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex.

plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för natur-skog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Framförallt de översilade skogarna kan hysa en mängd rödlistade arter.

Kommentarer

Lövsumpskogarna har sin tyngdpunkt i södra delen av landet och förekommer i boreal och kontinental region. Det är inte uteslutet att utposter kan förekomma i alpin region. Naturtypen består av lövsumpskogar, ofta med inslag av gran, på huvudsakligen översilad eller genomsilad mark. I södra och mellersta delarna av landet dominerar klibbal och ibland ask. Längre norrut finns i stället mest gråal och glasbjörk i trädskiktet, allra längst i norr även asp. Träden står vanligtvis på sock-lar.

I denna naturtyp finner man ofta en stor variation vad gäller trädslag, artstock och struktur. Denna variation kan härröra från tidigare markanvändning, naturgivna förutsättningar eller den aktiva dynamiken i bestånden. I sitt mest utvecklade stadium kännetecknas naturtypen av ett stort inslag av gamla träd och död ved. Som ett resultat av tidigare markanvändning, naturliga störningar eller andra åtgärder kan skogen befinna sig i ett yngre successionsstadium med stort inslag av yngre träd.

Naturtypen består av en fuktig till blöt skog som till vissa delar liknar svämlövskogen och svämädellövskogen, men till skillnad från dessa karakteriseras fältskiktet av typiska sumpväxter beroende på det mer eller mindre permanent höga vattenståndet. Övergången mot björklädd, skogsbevuxen myr kan vara diffus, men generellt är torvtäcket i lövsumpskogen tunt och består då av lövkärrs- och vasstorv. Till följd av den fuktiga marken står träden ofta på socklar, särskilt i äldre skog. Tuvbildningen kan vara stark, och vegetationen därför varierande med ris på tuvorna och avsaknad av vegetation i de blötaste delarna. I djup skugga blir fältskiktet glest.

Förutom de dominerande träden kan det finnas ett starkt inslag av gran, viden och brakved, i norr även asp.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen * lövsumpskog (9080)

Arealen ska vara minst 5,4 ha. Aldominerad lövsumpskog som ska bibehålla lövträdiskontinuitet med träd av varierande ålder och trädslag som utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik vilket omfattar naturliga störningar, som t.ex. stormfällningar och insektsangrepp. Förekomst av substrat är av största vikt i denna naturtyp och en opåverkad hydrologi. Substrat utgörs av död ved i olika nedbrytningsfaser (t. ex. lågor, döda träd, högstubbar, grova socklar). Översvämningar sker i stort sett årligen. Alla parametrar ovan utgör en förutsättning för bevarande av de för naturtypen typiska arterna samt skyddsvärda arter. I området bibehålls eller ökar förekomsten av följande typiska fågelarter (t. ex. stjärtmes, mindre hackspett eller entita).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 2,8 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal: 1,1 ha. Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer på torr-fuktig jord, ofta mullrik brunjord. Den underliggande jordarten kan antingen bestå av lera, silt eller grövre, silikatrika jordarter. Naturtypen ligger ofta i sänkor, dalbottnar eller nära vattendrag och i dess miljöer kan gleyhorisonter förekomma i jordmånsprofilen.

Krontäckningen är normalt 50-100 och ek/avenbok (tillsammans eller var för sig) utgör minst 50% av grundytan. Inslag av andra lövträd, ofta alm, ask, lind, lönn och hassel kan förekomma. Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Områden med stor artrikedom med avseende på rödlistade arter knutna till naturtypen kan klassas till näringsrik ek eller ek-avenbokskog även om ett naturskogstillstånd inte hunnit uppkomma efter ett kontinuitetsbrott.

Fältskiktet är örtrikt och vårbloomingen riklig. Lundarter förekommer och risväxter är sällsynta. Bottenskikt saknas oftast helt eller utgörs av ett mycket glest mosstäcke.

Kommentarer

Naturtypen omfattar skogar med ek och/eller ek-avenbok på friska, fuktiga jordar, som kan bestå av såväl lera och silt som grövre, silikatrika jordarter. Inslag av andra lövträd och betydande inslag av hassel kan förekomma. Skogar med lång kontinuitet, rika på epifyter och större inslag av andra lövträd förs till 9020. Den kan vara helt dominerad av ek, men kan också hysa en variation som kan härröra från tidigare markanvändning och naturgivna förutsättningar såsom hydrologi och terrängformer. I sitt mest utvecklade stadium kännetecknas naturtypen av ett stort inslag av gamla träd. Som ett resultat av tidigare markanvändning, naturliga störningar eller andra åtgärder kan skogen befinna sig i ett yngre successionsstadium med stort inslag av yngre träd.

Svenska undertyper

1. Ek-avenbokskogar
2. Ek-hassellundsskogar

I normalfallet utgör ek/avenbok (tillsammans eller var för sig) minst 50 % av grundytan. I vissa bestånd kan det finnas ett stort inslag av invasiva eller främmande arter såsom gran, bok eller tysklönn, men naturtypen identifieras ändå med hjälp av det tydliga inslaget av ek /avenbok. Alm, ask, lind, lönn och hassel förekommer ofta. Inslaget av triviallövträd kan vara stort till följd av någon form av störning eller tidigare upphörd hävd. I sena successionsstadier är dessa skogar ofta slutna och täta men kan också vara betydligt glesare till följd av störningar.

Fältskiktet är örtrikt och med en tydlig vårblooming. Lundarter förekommer och risväxter är sällsynta. Bottenskikt saknas ofta helt eller utgörs av ett glest mosstäcke.

Bevarandemål

Bevarandemål för naturtypen näringsrik ekskog (9160)

Arealen ska vara minst 2,8 ha. Ädellövskog med gammelek. Skogen ska präglas av naturlig

dynamik och störningar i form av stormfällningar, insektsagrep och självföryngring. I skogen förekommer viktiga substrat för epifytiska lavar, landmollusker samt svampar och mossor. Substrat utgörs av död ved, med torrträd, lågor och torrträd, hålträd och boträd. Naturlig dynamik i beståndet ska fortgå. Området hyser rödlistade arter. Populationer av för naturtypen typiska arter får inte minska påtagligt (exempel bland kärlväxter är tandrot, vätteros, lundslok, skogsbingel, sårläka, storrams).

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

1083 - Ekoxe, *Lucanus cervus*

Artens förekomst är ej fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Livsmiljö

Ekoxen är värmekrävande och förekommer ofta i ekbestånd i sydsluttningar, företrädesvis i gles ädellövskog och i ekhagar. Larven lever på döda rötter av främst ek, men har även hittats på bok, björk, lönn och hassel. Larverna ligger ofta i jorden och gnager på döda rotdelar även på levande träd. Larver har även påträffats under liggande ekstockar och i de underjordiska delarna av gamla stubbar.

Önskvärd naturlig stress och störning

Arten gynnas av betesdrift, slåtter och plockhuggning eller motsvarande ingrepp som håller trädskiktet glest och luckigt. Rätt typ av hävd ger goda möjligheter för ljuskrävande träd som ek att utvecklas och förnygra sig.

Reproduktion och spridning

Larvutvecklingen tar i normalfallet 5-6 år. Förpuppningen sker under våren i en hönsäggstor kokong. De fullbildade skalbaggar kläcks i mitten av juni och flyger från mitten av juni till början av augusti. Hannarna är tämligen kortlivade, medan honorna kan påträffas till i början av augusti.

Ekoxen är stor och tung, men flyger tämligen väl. Arten uppskattas utan större problem kunna flyga 1 kilometer genom för arten ogästvänlig terräng. Enstaka exemplar har konstaterats flyga 5 kilometer.

Övrigt

Ekoxen är skymnings- och nattaktiv. De vuxna skalbaggar livnär sig på sav och kan samlas i stort antal kring savflöden.

Bevarandemål

1083 ekoxe (*Lucanus cervus*)

Arten finns långsiktigt kvar i området. Grova lövträd, särskilt ekar, hålls fria från igenväxning och kontinuiteten säkras genom att ersättningsträd sparas. Mängd ekstockar ska öka i området.

Bevarandetillstånd

A038 - Sångsvan, *Cygnus cygnus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Sångsvanen häckar i grunda, vegetationsrika vatten. Den kräver god tillgång på undervattensväxter under häckningssäsongen, liksom lämplig och god tillgång på grön växlighet under vintersäsongen.

Arten kräver relativt ostörda områden under sin flyttning och övervintring.

Spridningsförmåga

Under häckningen rör sig paret normalt inom ett mycket begränsat område runt boplatsen.

Sångsvanen blir könsmogen först vid 4 års ålder och fram till dess för de unga svanarna en ambulerande tillvaro i stora landskapsavsnitt.

Arten övervintrar i södra Sverige, Danmark och Nordsjöländerna.

Hotbild

Ingen uppenbar hotbild finns för närvarande.

Bevarandemål

Sångsvan ska förekomma i området som en rastande art.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gymnsamt.

A081 - Brun kärrhök, *Circus aeruginosus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Bruna kärrhöken är starkt knuten till vassrika eutrofa slättsjöar, men finns även i andra typer av sjöar. En förutsättning för häckning är att det finns tillgång på tät gammalvass eller liknande vegetation att bygga boet i. Arten kräver tillgång på lämpliga bytesdjur vid häckningslokalen och i dess omgivning. Jaktutflykter över åkermark kan utsträckas åtskilliga kilometer från boplatsen. Födan utgörs av sorkar, grodor, fågelungar etc., ibland även ägg, fisk och kadaver.

Spridningsförmåga

Under häckningstiden jagar bruna kärrhöken över arealer i storleksordningen 10–30 km².

Arten övervintrar i Medelhavsländerna och i tropiska Afrika.

Hotbild

Den bruna kärrhöken har tidigare varit starkt drabbad av miljögifter, men sedan alkylkvicksilverbetningen förbjöds 1966 och DDT-förbud infördes har situationen förbättrats högst avsevärt. För närvarande kan inga direkta hot anses föreligga mot brun kärrhök i Sverige.

Bevarandemål

Arten ska förnygra sig i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A082 - Blå kärrhök, *Circus cyaneus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Blå kärrhök bygger alltid sitt bo på marken i öppen terräng av olika karaktär; på myrar, hyggen, i kraftledningsgator, kärr eller på hedar, men även i vass samt i unga barrskogsplanteringar, i vide- eller björksnår eller t.o.m. i sädesfält. Födan utgörs av fåglar och smågnagare som den fångar i öppen terräng, allt ifrån hygge och myr till åker och äng.

Biotopvalet under övervintringen utgörs av öppna, trädfria marker som t.ex. åkrar, ängar, hedar, våtmarksområden.

Spridningsförmåga

Arten jagar under häckningstiden över arealer i storleksordningen 25-50 km².

De svenska blåhökarna övervintrar i Västeuropa från södra Skandinavien till Medelhavsområdet. Ett mindre antal fåglar övervintrar i Nordafrika.

Hotbild

Den sydsvenska populationen av blå kärrhök drabbades hårt av kvicksilverkatastrofen under 1960-talet och försvann totalt från denna del av landet i och med att de häckande paren vid Hornborgasjön försvann vid mitten av 1990-talet p.g.a. sjörestaureringen. Orsaken till att blå kärrhöken ej återetablerat sig i Sydsverige efter det att biocidsituationen förbättrats är okänd.

I norra Sverige har den häckande populationen av blå kärrhök successivt minskat under senaste 15-20 åren. En tänkbar orsak till detta kan vara en försämrad tillgång på smågnagare.

Den kraftigt minskade arealen av naturliga, fasta gräsmarker under de senaste 100 åren har med stor sannolikhet minskat födoutbudet för blå kärrhöken.

Möjligen är blå kärrhöken utsatt för miljögiftspåverkan i övervintringsområdena i Västeuropa. Arten skjuts dessutom illegalt i centrala och östra Europa, men omfattningen är okänd.

Bevarandemål

Arten ska förekomma i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A119 - Småfläckig sumphöna, Porzana porzana

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Småfläckiga sumphönan häckar vid våtmarker med någorlunda stabilt lågt vattenstånd och inte helt slutna vegetationer helst mader med fräken eller högstarr, i andra hand områden med bladvass eller säv. Vidsträckta våtmarker föredras, där det finns möjligheter till förflyttning vid förändringar i vattendjupet. Födan består av små vatteninsekter och vattenväxter.

Ett bete på våta strandängar (alternativt slåtter) har en positiv effekt, eftersom detta förhindrar igenväxning med buskar och träd.

Spridningsförmåga

Under häckningen rör sig paret normalt inom ett område i storleksordningen 5-10 ha.

Arten övervintrar i västra Medelhavsområdet och troligen även i Afrika söder om Sahara.

Hotbild

Förluster av häckningsbiotoper genom att grunda sankmarker framför allt tidigare påverkats av det intensifierade jordbruket mader och fuktängar har dränerats och överförts till åkermark, medan åar rätats eller grunda sjövikar vallats in för att förhindra översvämning. Reglering av större sjöar, t.ex. Mälaren, samt mindre vattenkraftsanläggningar har också bidragit till att de naturliga vattenståndsfluktuationerna reducerats, vilket medfört förändrad vegetation. Till detta kommer igenväxning av grunda våtmarker som en följd av eutrofiering, upphörd slåtter och minskad betesgång.

Bevarandemål

Arten ska föryngra sig i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är inte gynnsamt.

A122 - Kornknarr, *Crex crex*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Artens viktigaste biotoper utgörs av fuktiga till våta, trädfria ängsmarker där växtligheten domineras av gräs- och starrarter, ofta tillsammans med andra fuktmarksarter som svärdsilja och kaveldun. Enstaka spridda buskar, häckar eller små vassruggar nyttjas av de revirhävdande hanarna. Arten förekommer även på odlad mark som klöverfält, betesvallar och sädesfält, förutsatt att marken inte är allt för väl-dränerad och att jordbruket är något så när småskaligt med rikligt utbud av impediment och kantzoner (öppna diken, örtrika kanter mot stengärdesgårdar eller åkerholmar samt fleråriga trädor och annan ej odlad mark i anslutning till sjöar, vattendrag och små kärr).

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig under häckningen inom ett område i storleksordningen 5-10 ha. Kornknarren övervintrar i centrala och östra Östafrika.

Hotbild

De allvarligaste hoten består av de kraftiga förändringar som har skett och fortfarande sker inom jordbruket. Dränering av våtmarker och fuktstråk har en starkt negativ inverkan på kornknarren, liksom annat som minskat den mosaikartade strukturen hos jordbrukslandskapet. En mycket viktig hotfaktor har varit ändrad teknik med mekaniserad och tidigare lagd slätter. Under senare tid har det utökade ensilageuttaget medfört ytterligare tidigare lagd slätter. På många platser sker detta redan i maj månad varvid ägg och ungar massakreras.

Bevarandemål

Arten ska förnygra sig i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är okänt.

A132 - Skärfläcka, *Recurvirostra avosetta*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Skärfläckan vill ha tillgång till lämpliga häckningsplatser i form av grunda vikar och bukter längs flacka kustpartier. Nyckelfaktorn är stora områden med grunt vatten och sandiga eller gyttjiga bottenar. Arten kräver relativt stora områden och de bästa lokalerna omgärdas av öppna, välhävda strandängar.

Boet läggs mycket nära vattenlinjen, t.ex. på låglänta strandängar, i tångvallar, på låga holmar eller sandrevlar.

Spridningsförmåga

Skärfläckan hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 25-50 ha.

Arten övervintrar i sydvästra Europa och nordvästra Afrika.

Hotbild

Brist på strandängar i hävd kan bli ett ökande hot i framtiden. Badturism och rörligt friluftsliv är lokalt ett hot mot beståndet i vart fall indirekt genom att fåglarna tvingas bort från de bästa häckningsplatserna och ut i sekundära miljöer. Störningar har resulterat i att många häckningar misslyckats. Upprepade störningar kan orsaka att hela kolonier överges.

Lokalt kan predation från räv och kråka vara ett stort problem.

Artens vana att placera boet precis i vattenlinjen gör att häckningarna ofta spolieras av stormar och högvattenperioder under våren och försommaren. Det finns tecken från Öland på att skärfläckan föredrar att häcka vid vattensamlingar omedelbart innanför den egentliga strandlinjen, något som skulle kunna vara ett försök att minska effekterna av höga vattennivåer under botiden.

Bevarandemål

Arten ska bibehålla eller öka sin population i området.

Bevarandetillstånd

Arten har ökat i området och numera häckar ca 30 par. Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A151 - Brushane, *Philomachus pugnax*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Brushanen häckar i Sverige i två helt olika typer av miljöer, med olika ekologiska krav och populationsutveckling. Det sydliga beståndet kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av hävdade strandängar. I bra häckningsmiljöer finns en mosaik av gräs- och starrmarker, öppna dy- och jordtytor och grunda vattensamlingar. Det nordliga beståndet kräver tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av våta myrmarker, framför allt relativt lågväxta, fuktiga till blöta gräs- och starrängar.

Hanarna spelar på gemensam plats, företrädesvis på låga upphöjningar i terrängen.

Som rastlokaler utnyttjas öppna områden med grunt vatten och sandiga eller gyttjiga bottnar, men även översvämmade åker- eller betesmarker.

Spridningsförmåga

Under häckningen rör sig fåglarna inom ett begränsat område, gissningsvis någon km².

Det skandinaviska beståndet övervintrar främst i Afrika söder om Sahara (Sahelzonen).

Hotbild

Sydliga bestånd

I södra och mellersta Sverige hotas de mycket fåtaliga bestånden främst av upphörande hävd av strandängsmiljöer, såväl längs kusten som i inlandet. Markavvattning eller framför allt tidigare invallning av fuktiga strandängsmiljöer har försämrat eller förstört tidigare livsmiljöer för arten. Fragmentering av lämpliga häckningsmiljöer är ett hot, eftersom brushanen har relativt stora arealkrav.

Uppväxande träd och buskar på, och runt, goda häckningsmiljöer bidrar till ett ökat predationstryck från främst kråka, men även räv och grävling.

Höga halter av olika miljögifter i marin miljö, särskilt på rastplatserna längs Europas kuster liksom biocidanvändning på övervintringsområdena i Västafrika kan innebära ett hot. Torka på övervintringsområdena i Västafrika kan eventuellt påverka bestånden negativt.

Nordliga bestånd

Även här är uppsplittring av lämpliga häckningsmiljöer ett möjligt hot pga. brushanens relativt stora arealkrav. Storskalig torvutvinning i Norrlands inland skulle innebära en negativ inverkan, liksom markavvattning åtgärder.

Bevarandemål

Arten ska återkomma som häckfågel i området.

Bevarandetillstånd

Brushane häckar troligen inte längre i området även om stora spel fortfarande kan ses under vårsträcket. Bevarandetillståndet är inte gynnsamt.

A166 - Grönbenan, Tringa glareola

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Grönbenans lämpliga häckningsmiljöer utgörs av sankna stränder längs sjöar och vattendrag samt på fuktiga/våta gräs- eller starrbevuxna myrar. Arten kräver tillgång på öppet vatten och dyiga stränder. Den är särskilt vanlig i områden med flarkmyrar.

De högsta tätheterna hittar man i stora sammanhängande våtmarkspartier, men arten häckar regelbundet även vid mindre skogsomgärdade myrar.

Under flyttningen påträffas grönbenan både längs kusten samt vid olika inlandsvåtmarker av öppen karaktär.

Spridningsförmåga

Grönbenan hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 1-5 km².

Arten övervintrar främst i tropiska Afrika, men delvis även i södra Afrika.

Hotbild

Det sydsvenska beståndet hotas av en utebliven hävd på sankna stränder. Även i Norrland kan beståndet ha missgynnats av minskande hävd av raningar och silängar.

Dikning av myrmark, framför allt tidigare och i södra Sverige, har bidragit till en ökad andel träd- och skogsbevuxen myr och därmed försämrade förhållanden för grönbenan.

Det norrländska beståndet kan lokalt komma att hotas av storskalig torvbrytning.

Bevarandemål

Området ska nyttjas av arten som ett födosöksområde.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A170 - Smalnäbbad simsnäppa, Phalaropus lobatus

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Smalnäbbad simsnäppa behöver tillgång på lämplig föda i form av mygglarver, små vattenlevande insekter och stora planktiska kräftdjur. Lämpliga häckningsplatser är fisktomma fjällsjöar, myrgölar eller större flarkmyrar. Arten håller främst till i områden med vattenomflutna starrtuvor eller där starren bildar en gles bård ut mot öppet vatten. Det bestånd som finns i Bottniska viken och Skärgårdshavet häckar främst på små öar med rik förekomst av små vattensamlingar samt i grunda vikar.

Spridningsförmåga

Under häckningen rör sig paret inom ett begränsat område runt boplatsen.

Övervintrar i Indiska oceanen, till stor del ute till havs.

Hotbild

Fortsatt spridning och utplantering av fisk i fjällområdena kan leda till att viktiga häckningsmiljöer förstörs, inte bara för smalnäbbad simsnäppa utan även för andra arter som tär beroende av fiskfria vatten.

Dikning i anslutning till myrar riskerar att påverka arten negativt.

Bevarandemål

Arten ska förekomma som rastande i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A190 - Skräntärna, *Sterna caspia*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Skräntärna behöver tillgång till lämpliga bytesdjur, vilket i svenska vatten främst är abborre, mört och strömming. Den fiskar framför allt i grunda kustområden eller i kustnära (inom 30-40 km) sjöar. Lämplig plats för bobygge är flacka, vegetationsfattiga sandrevlar eller klippöar i havsbandet (egentliga Östersjön, Bottenhavet och Bottenviken, även Väneren). Arten häckar företrädesvis i koloni.

Tillgång till områden med minimal mänsklig störning är viktig. Arten är störningskänslig under häckningen (maj-juli/augusti), främst under ruvningsperioden. Häckningslokalen och dess omgivande arkipelag bör sakna fyrfota rovdjur, framför allt mink.

Arten är långlivad med relativt låg reproduktion.

Spridningsförmåga

Under häckningen kan födosökande skräntärnor uppsöka fiskrika vatten åtskilliga mil från boplatsen.

Skräntärnan övervintrar i tropiska Västafrika, där floden Nigers inlandsdelta i Mali är särskilt betydelsefullt.

Hotbild

Mänsklig störning på häckningslokalerna under maj – juli/augusti, främst orsakat av friluftsliv (landning av båtar på häckningsskär, badande folk etc.) kan få tärnorna att överge sina häckningsplatser. Etablering av mink på de öar eller i de skärgårdsområden där arten häckar är ett ökande problem. Försämrad tillgång på lämplig fiskföda i innerskärgårdsområden och kustnära sjöar kan innebära hot mot föryngringen. Igenväxning av träd och/eller buskar på de öar som arten häckar på kan medföra att ön överges.

Spridning och ackumulering av miljögifter i akvatisk miljö har negativa effekter på häckningsutfallet. Eventuell etablering av vindkraftverk vid kända kolonier kan vara ett framtida hot.

Beskattning av arten under flyttningen genom Europa och framför allt i övervintringsområdena i tropiska Afrika, vilket kan innebära ett långsiktigt hot mot bestånden.

Bevarandemål

Arten ska utnyttja området som födosöksområde och rastplats.

Förutsättningar för häckning ska finnas.

Bevarandetillstånd

Solitära par tycks häcka vissa år ute på sandrevlarna. Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A191 - Kentsk tärna, *Sterna sandvicensis*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Kentsk tärna häckar enbart längs kusterna, d.v.s. i havsmiljö. Tillgång på goda fiskeplatser, främst grunda vattenområden är en förutsättning för arten. Störningsfria häckningsplatser, främst på mindre öar, men även på större sandrevlar och liknande mera kustnära miljöer, behövs också för att arten skall häcka. Den väljer ofta boplats tillsammans med skrattmås. För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria miljöer, framför allt bör mink och räv hindras nå häckningsplatserna.

Spridningsförmåga

Under häckningen sker långa provianteringsturer som sannolikt kan sträcka sig mitlids från boplatsen.

Kentska tärnan övervintrar längs Afrikas västra kust, ett mindre antal ända ner till Sydafrika.

Hotbild

En ökad båttrafik och expanderande friluftsliv inklusive sportfiske innebär risk för stora störningar. Exempel finns på hur ett enda besök under häckningstid fått fåglarna att överge kolonin. Lokalt kan förekomst av mink och andra rovdjur leda till att kolonier försvinner. Igenväxning och förbuskning av häckningsmiljöerna är andra negativa faktorer. Spridning och ackumulering av miljögifter i akvatisk miljö har negativa effekter på häckningsutfallet. Eventuell etablering av vindkraftverk vid kända kolonier kan vara ett framtida hot.

Bevarandemål

Arten ska fortsätta att utnyttja området som rast- och födosöksområde.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A193 - Fisktärna, *Sterna hirundo*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Fisktärnan behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt störningsfria häckningsplatser.

För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden; framför allt mink och räv bör hindras nå häckningsplatserna.

Spridningsförmåga

Under häckningen födosöker fisktärnorna inom ett område i storleksordningen 1-5 km².

De nordiska fisktärnorna övervintrar huvudsakligen längs kuststräckan mellan Västafrika och Godahoppssudden.

Hotbild

I innerskärgårdarna och större insjöar, t.ex. Mälaren, medför ökad båttrafik och expanderande friluftsliv stora störningar. Ohävd och igenväxning kan leda till att viktiga häckningsplatser försvinner.

Lokalt kan förekomst av mink leda till att kolonier försvinner. Spridning och ackumulering av miljögifter har negativa effekter på häckningsutfallet.

Eventuell etablering av vindkraftverk vid kända kolonier kan vara ett framtida hot.

Bevarandemål

Arten ska föryngra sig i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A194 - Silvertärna, *Sterna paradisaea*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Silvertärnan behöver tillgång på fiskrika sjöar och/eller grunda kustområden samt till störningsfria häckningsplatser. För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden framför allt frånvaro av mink och räv.

Spridningsförmåga

Under häckningen födosöker silvertärnorna inom ett område i storleksordningen 25 km². Arten övervintrar längs södra Afrikas kust och i Södra Ishavet.

Hotbild

I skärgårdarna medför ökad båttrafik och expanderande friluftsliv lokalt stora störningar. Ohävd och igenväxning av tidigare öppna kust- och skärgårdsområden kan leda till att viktiga häckningsplatser försvinner. Spridning och ackumulering av miljögifter har negativa effekter på häckningsutfallet. Lokalt kan förekomst av mink leda till att arten försvinner. Eventuell etablering av vindkraftverk vid kända kolonier kan vara ett framtida hot.

Bevarandemål

Arten ska reproducera sig i området. Det ska finnas minst 25 par i området årligen som ett riktmärke.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A195 - Småtärna, *Sterna albifrons* (nytt namn *Sternula albifrons*)

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Småtärnan behöver föda i form av småfisk och större kräftdjur. Arten är strikt bunden till långgrunda strandområden och jagar i regel patrullerande utanför strandlinjen. Tillgång på lämpliga häckningsplatser är av allt att döma en begränsande faktor. Arten häckar på kala sandstränder, på låga sand- eller grusrevlar och på industri- och utfyllnadsmark vid kusten. För att större kolonier ska kunna etableras krävs rovdjursfria områden och framför allt mink och räv bör hindras nå häckningsplatserna. Uppsättning av tornfalksholkar måste undvikas i närheten av tärnkolonier.

Spridningsförmåga

Under häckningen kan födosöken utsträckas åtskilliga km bort från boplatserna.

Arten övervintrar längs Afrikas västkust.

Hotbild

Badturism och rörligt friluftsliv är ett hot mot beståndet – i vart fall indirekt genom att fåglarna tvingas bort från de bästa häckningsplatserna och ut i sekundära miljöer. Som en följd av detta misslyckas många häckningar när bon har laggs på mindre lämpliga platser. Det fria fisket längs kusterna har också lett till att häckningar spolierats, när sportfiskare uppehållit sig alltför nära boplatserna under längre tid.

Expansionen av gråtrut längs kusterna har lokalt lett till att småtärnan trängts undan från sina häckningsplatser.

Småtärnan är relativt långlivad vilket gör den extra känslig för miljögifter.

Bevarandemål

Arten ska reproducera sig i området och antal par ska vara minst 3 som ett riktvärde.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A197 - Svarttärna, *Chlidonias niger*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Svarttärnan bygger en tämligen stor, men slarvigt hopsatt bale på den flytande växtligheten, vilket gör den känslig för förändringar i vattenstånd och oväder med kraftiga vindar och stora vågor. Tillgången på lämpliga häckningsplatser i form av näringsrika sjöar, dammar och alvarsjöar med rik flytbladsvegetation är en begränsade faktor.

God tillgång på föda i form av alla slags insekter (främst akvatiska arter) och fiskyngel är viktig. Arten födosöker främst över öppet vatten, men även över kärr, våta strandängar och andra våtmarker.

Spridningsförmåga

De vuxna fåglarna kan förflytta sig åtskilliga km (upp till åtminstone en halvmil) från boplatserna till goda födosöksområden.

Svarttärnan övervintrar i tropiska Afrika.

Hotbild

Svarttärnan hotas främst av reglering, torrläggning och igenväxning av våtmarker och kärr.

Minskande hävd längs stränder leder till att den för insektslivet så viktiga blå bården försvinner och därmed kan födotillgången reduceras betydligt. Störningar vid kolonierna under den tidiga etableringsfasen kan få arten att överge bona. Minken kan vara en allvarlig predator på svarttärnans ägg och bon och kan vara en bidragande orsak till att arten ofta misslyckas med häckningen.

Bevarandemål

Arten ska förekomma som rastande under vår och höststräck.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt

A307 - Höksångare, Sylvia nisoria

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Höksångaren håller främst till i buskrika naturbetesmarker på alvarmark, strandängar och skärgårdsöar. Arten föredrar områden med stora och täta buskage av en, hagtorn, nypon, slån och ölandstok. I reviren bör dessutom finnas enstaka överståndare, t.ex. högväxt björk, rönn eller oxel, som utnyttjas som sångplatser och under födosöket.

Höksångaren häckar ofta i direkt anslutning till områden med häckande törnskata. Detta kan delvis bero på arternas likartade biotopval, men det finns även uppgifter som tyder på att höksångaren aktivt söker sig till törnskaterevir för att dra nytta av denna arts aggressiva försvar av reviret.

Höksångaren gynnas förmodligen av rik förekomst av bärande och blommande buskar med därmed följande rik insektsförekomst.

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 12 ha.

Höksångaren övervintrar i östra Afrika.

Hotbild

Alltför kraftig igenväxning liksom alltför kraftiga röjningsinsatser i naturbetesmarker missgynnar höksångaren. Arten är som talrikast under den älskliga fasen, d.v.s. under ett relativt kortvarigt igenväxningsstadium på vägen mellan öppna betesmarker och täta buskmarker.

Bevarandemål

Arten ska förnygra sig i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

A338 - Törnskata, *Lanius collurio*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Ekologiska krav

Tillgång på öppna marker (främst jordbruksmark, men även kalhyggen) med rik insektsförekomst på varma, solbelysta lokaler. Häckningslokalerna bör ha god tillgång på attraktiva insektsmiljöer i form av blommande och bärande buskar (t.ex. nypon, slån eller björnbär) i kombination med öppna partier, t.ex. kortbetade gräsytor.

På jordbruksmark föredrar törnskatan en mosaik av betade och mindre hårt betade ytor där artdiversiteten för växter och insekter är hög.

Optimala hyggen för törnskatan karaktäriseras av hyggen utan fröträd och/eller högskärmar, d.v.s. den gamla typen av hyggen. Generellt får törnskatan fler ungar på hyggen än på jordbruksmark beroende på lägre predation. Törnskatan föredrar hyggen som planteras med gran. Dessa nyttjas till cirka 15 år efter planteringen. Från Dalarna och norrut är hyggen den viktigaste biotopen för törnskatan.

Spridningsförmåga

Arten hävdar revir och rör sig då inom ett område i storleksordningen 5 ha.

Törnskatan övervintrar i tropiska östra och södra Afrika.

Hotbild

Det största hotet är den under lång tid minskande tillgången på lämpliga häckningsmiljöer; igenläggning av jordbruksmark i skogs- och mellanbygderna, minskad hävd av naturliga, ogödslade betesmarker, allt mer rationell skötsel av kvarvarande marker och avsaknad av brandfält i skogslandskapet.

Törnskatan förekomst är kopplad till rik insektsförekomst som i sin tur är kopplad till hög artdiversitet av blommande växter. Enbart kortbetade marker är således inte optimala för törnskator.

Kraftig torka under en lång rad av år i övervintringsområdena i södra Afrika kan bidra till tillbakagången.

Bevarandemål

Arten förnygrar sig i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är gynnsamt.

Dokumentation

Referenser

ArtDatabanken. Faktablad för rödlistade arter. www.artdatabanken.se

Fiskeriverket. Fiskeriverkets provfiske databaser.

Forslund, M (red). 2001. Natur och kultur på Öland. Naturvårdsprogram för Kalmar län. Länsstyrelsen i Kalmar län.

Hylander, K., 1993. Våtmarksinventering av Öland. Länsstyrelsen i Kalmar län. Meddelande 1994:3.

Länsstyrelsens databaser för häckfågelinventering på Ölands sjömarker till och med 2016.

Länsstyrelsen i Kalmar län. Naturvårdens riksintressen, Öland. Meddelande 1989:14.

Uppdaterade versioner finns på Länsstyrelsens hemsida. www.lansstyrelsen.se/kalmar

Länsstyrelsen i Kalmar län, Skötselplan för naturreservatet Beijershamn, fastställd 2007-12-03.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning för Natura 2000.

www.naturvardsverket.se

Naturvårdsverket. 1999. Bedömningsgrunder för miljö kvalitet. Kust och hav. Rapport 4914 Stockholm.

Naturvårdsverket. Sveriges Natura 2000-områden. www.naturvardsverket.se

Naturvårdsverket, 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.

Nyckelbiotopsinventeringen finns på Skogsstyrelsens hemsida. www.skogsstyrelsen.se

Pettersson, Jan 2001. Fåglar på Ölands sjömarker 1988 och 1998. Meddelande 2001:12.

Sumpskogsinventeringen finns på Skogsstyrelsens hemsida. www.skogsstyrelsen.se

Wallin Mats, Wallin Kjell och Truvé Johan. Fågelfauna på Ölands sjömarker - inventeringar 1988-2008. Länsstyrelsen 2009:8.

Opublicerat källmaterial

Åtgärdsplaner för EU:s miljöstöd

Ängs- och Betesmarksinventeringen 2002-2004

Bilagor

Förteckning över rödlistade arter påträffade i området

Objektskarta

Karta över Natura 2000-habitat i objektet

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori
FJÄRILAR		
brungrå högstjärt	<i>Clostera anastomosis</i>	VU
fönstervingespinnare*	<i>Dysauxes ancilla</i>	NT
ängsmetallvinge	<i>Adscita statices</i>	NT
kretsfly	<i>Dicycla oo</i>	NT
smaragdgrön lundmätare*	<i>Hemistola chrysoprasaria</i>	CR
mindre blåvinge	<i>Cupido minimus</i>	NT
mindre purpurmätare	<i>Lythria cruentaria</i>	NT
mjölkörtsspinnare	<i>Lemonia dumi</i>	EN
silversmygare	<i>Hesperia comma</i>	NT
klubbsprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena minos</i>	NT
lungörtssorgmal	<i>Ethmia quadrillella</i>	VU
sandfältsljusmott	<i>Pyrausta aerealis</i>	NT
mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT
ängsnätfjäril	<i>Melitaea cinxia</i>	NT
sexfläckig bastardsvärmare	<i>Zygaena filipendulae</i>	EN
bredbrämad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT
ligusterfly	<i>Craniophora ligustri</i>	VU
praktnejlikfly*	<i>Hadena confusa</i>	EN
piltecknad fältmätare	<i>Gagitodes sagittata</i>	NT
svävdagsvärmare	<i>Hemaris tityus</i>	NT
flenörtskapuschongfly	<i>Cucullia scrophulariae</i>	VU
silverfläckat kapuschongfly	<i>Cucullia argentea</i>	VU
rosenryggat ordensfly	<i>Catocala pacta</i>	NT
gulpudrat nejlikfly	<i>Hadena filograna</i>	NT
klocksäckspinnare	<i>Bacotia claustralla</i>	NT
svartfläckig blåvinge	<i>Phengaris arion</i>	NT
hedpärlormorfjäril	<i>Argynnis niobe</i>	NT
ockragult nejlikfly	<i>Hadena irregularis</i>	NT
malörtskapuschongfly	<i>Cucullia artemisiae</i>	NT
grå klaffmätare	<i>Philereme vetulata</i>	NT
almsnabbvinge	<i>Satyrium w-album</i>	NT
violettkantad guldvinge	<i>Lycaena hippothoe</i>	VU
bågstretchad näbbmal	<i>Sophronia humerella</i>	NT
skiktdynemott	<i>Apomyelois bistriatella</i>	DD
rödlätt lövmätare	<i>Scopula rubiginata</i>	NT
vägtornsmätare	<i>Triphosa dubitata</i>	VU
gulfläckig igelkottsspinnare	<i>Hyphoraia aulica</i>	NT
alvarjordfly	<i>Euxoa adumbrata</i>	VU
FÅGLAR		
småtärna	<i>Sternula albifrons</i>	NT
silltrut	<i>Larus fuscus</i>	NT
mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	VU
gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	CR
rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	VU
årta	<i>Anas querquedula</i>	NT
ejder	<i>Somateria mollissima</i>	NT
stare*	<i>Sturnus vulgaris</i>	NT
gröngöling	<i>Picus viridis</i>	VU
kärrensäppa, underarten schinzii	<i>Calidris alpina schinzii</i>	NT
småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	NT
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
svärta	<i>Melanitta fusca</i>	NT
pungmes	<i>Remiz pendulinus</i>	NT
skäggmes	<i>Panurus biarmicus</i>	NT
brushane	<i>Calidris pugnax</i>	NT
ängspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>	NT
stjärtand	<i>Anas acuta</i>	NT
gulsparv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
härfågel	<i>Upupa epops</i>	RE
ortolansparv	<i>Emberiza hortulana</i>	VU

backsvala	Riparia riparia	NT
svarttärna*	Chlidonias niger	CR
sävspurv	Emberiza schoeniclus	VU
kentsk tärna	Sterna sandvicensis	NT
buskskvätta	Saxicola rubetra	NT
skräntärna	Hydroprogne caspia	NT
sånglärka*	Alauda arvensis	VU
bivråk	Pernis apivorus	NT
höksångare	Sylvia nisoria	NT
kornknarr	Crex crex	EN
tornseglare*	Apus apus	VU
rödspov	Limosa limosa	NT
duvhök	Accipiter gentilis	VU
rapphöna	Perdix perdix	VU
GROD och KRÄLDJUR		
långbensgroda	Rana dalmatina	VU
grönfläckig padda	Bufo viridis	NT
HOPPRÄTVINGAR		
trumgräshoppa	Psophus stridulus	RE
KÄRLVÄXTER		
slidsilja	Selinum dubium	NT
hylsnejlika*	Petrorhagia prolifera	VU
vanlig backsippa	Pulsatilla vulgaris subsp. vulgaris	NT
desmeknopp	Adoxa moschatellina	NT
backklöver	Trifolium montanum	NT
riddarsporre	Consolida regalis	NT
korskovall	Melampyrum cristatum	NT
vanlig backtimjan	Thymus serpyllum subsp. serpyllum	NT
paddfot	Asperugo procumbens	VU
kavelhirs	Setaria viridis	NT
slätterfibbla	Hypochaeris maculata	VU
backtimjan	Thymus serpyllum	VU
flockarun	Centaurium erythraea var. erythraea	VU
plattsäv	Blysmus compressus	NT
ljus solvända	Helianthemum nummularium subsp. nummularium	NT
fågelarv	Holosteum umbellatum	NT
östkustarv	Cerastium subtetrandrum	NT
ljungögontröst*	Euphrasia micrantha	NT
ask	Fraxinus excelsior	EN
RINGMASKAR och PLANARIER		
landplanarie	Microplana terrestris	NT
SKALBAGGAR		
snyltdyngbagge	Aphodius porcus	NT
mellangulspetsvivel	Protapion interjectum	NT
ekträdlöpare*	Rhagium sycophanta	EN
prydnadsbock	Anaglyptus mysticus	VU
*	Galeruca pomonae	NT
*	Philonthus punctus	EN
	Margarinotus purpurascens	VU
svart majbagge*	Meloe proscarabaeus	CR
svartfläckad rödrock	Ampedus sanguinolentus	NT
	Aleochara binotata	NT
rödhjon	Pyrrhidium sanguineum	NT
knölspindel	Araneus angulatus	DD
STEKLAR		
mosshumla	Bombus muscorum	VU
STORSVAMPAR		
knotttrig rottyffel*	Scleroderma verrucosum	VU
liten jordstjärna	Geastrum minimum	VU
ögonnopping	Entoloma lividocyanulum	NT
musseronvaxskivling	Cuphophyllus fornicatus	NT
kalkvaxskivling	Hygrocybe calciphila	NT

korallvaxing	Hygrocybe constrictospora	VU
lädervaxskivling	Cuphophyllus russocoriaceus	NT
TVÅVINGAR		
myrvapenfluga	Clitellaria ephippium	EN

* =Åtgärdsprogram för arten finns/planeras

Rödlistekategorier:

RE - Försvunnen

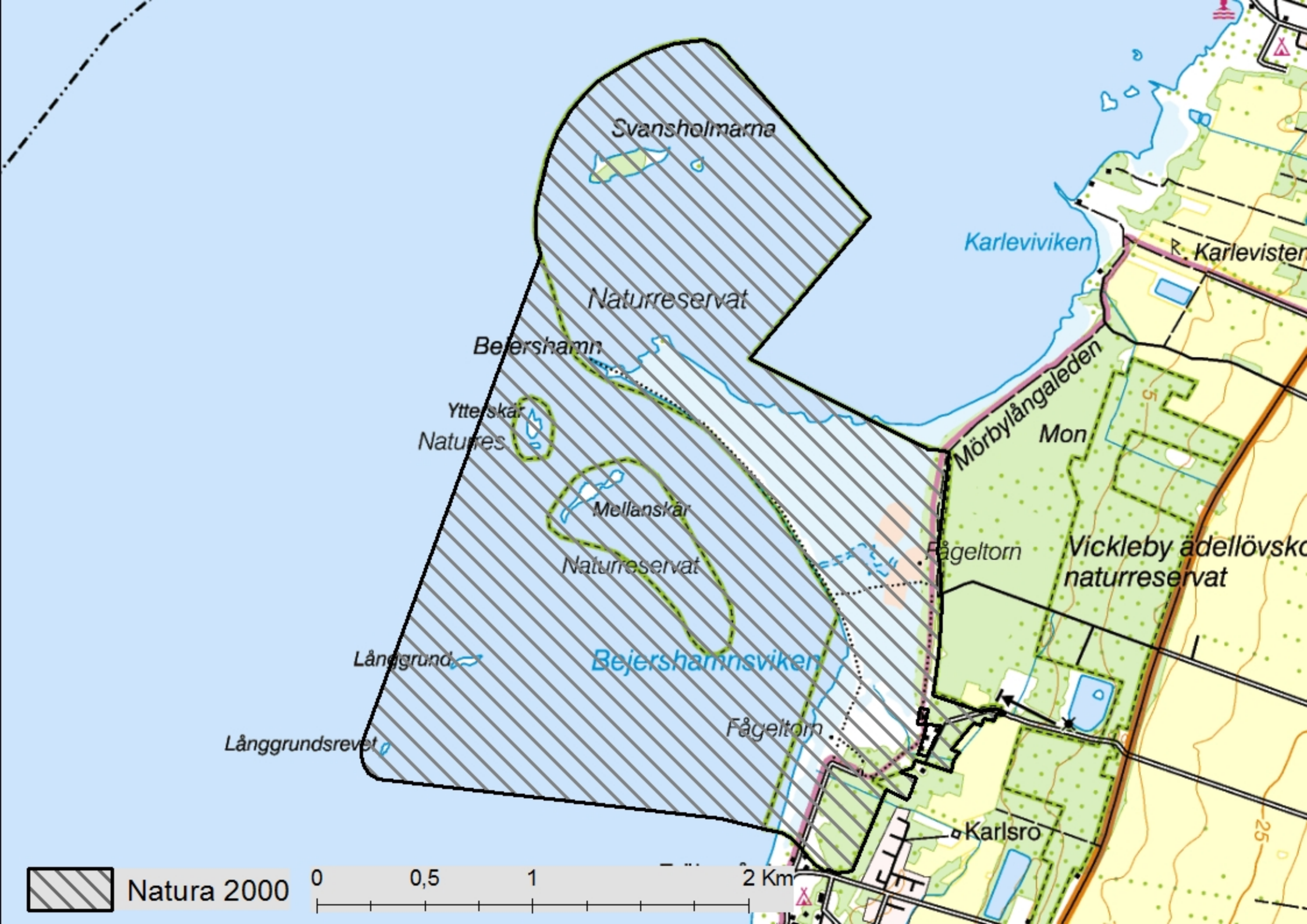
CR - Akut hotad

EN - Starkt hotad

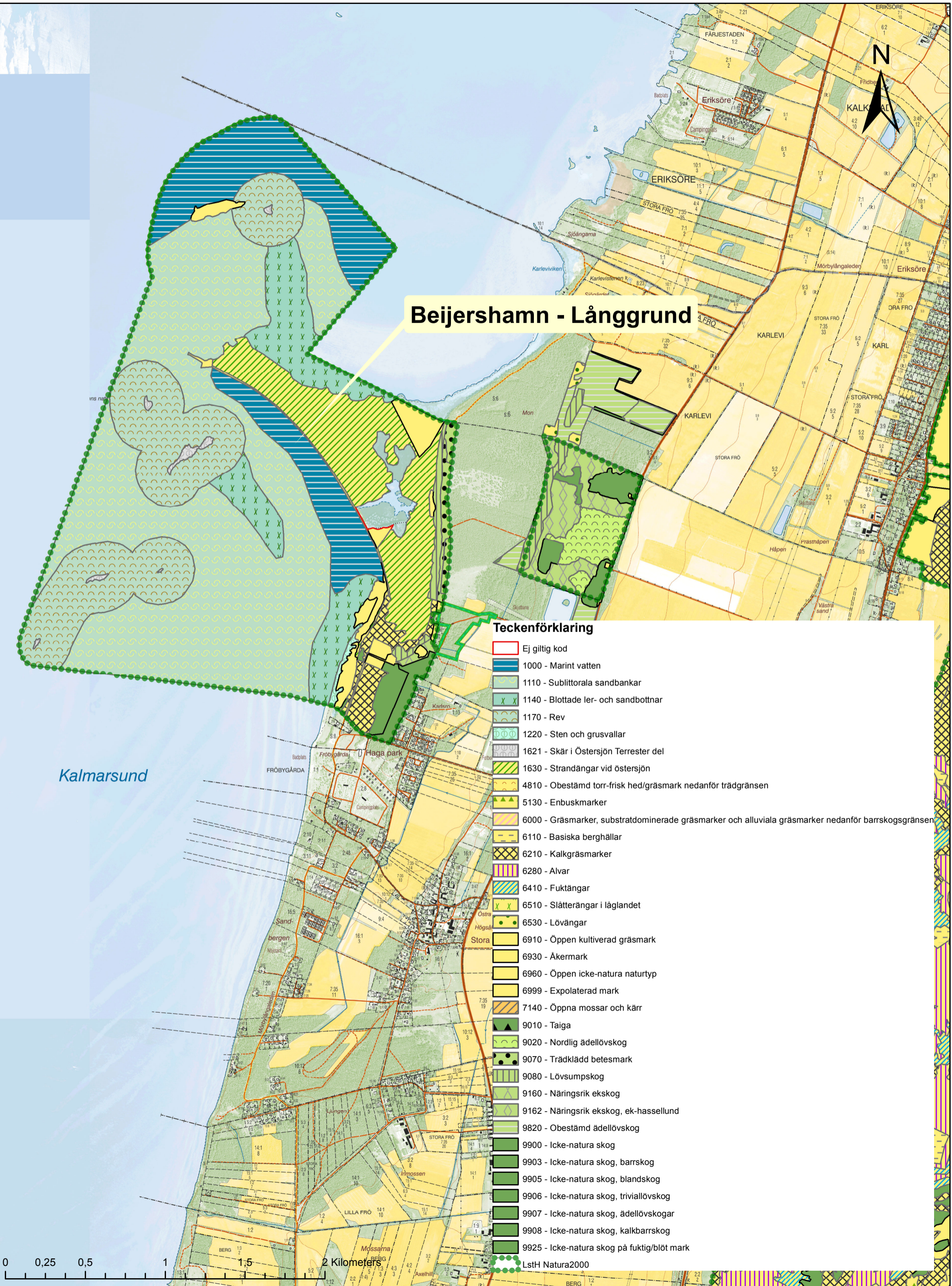
VU - Sårbar

NT - Missgynnad

DD - Kunskapsbrist

Natura 2000-habitat i Beijershamn- Långgrund SE0330054

Beijershamn - Långgrund

Teckenförklaring

- Ej giltig kod
- 1000 - Marint vatten
- 1110 - Sublitorala sandbankar
- 1140 - Blottade ler- och sandbottnar
- 1170 - Rev
- 1220 - Sten och grusvallar
- 1621 - Skär i Östersjön Terrester del
- 1630 - Strandängar vid östersjön
- 4810 - Obestämd torr-frisk hed/gräsmark nedanför trädgränsen
- 5130 - Enbuskmarker
- 6000 - Gräsmarker, substratdominerade gräsmarker och alluviala gräsmarker nedanför barrskogsgränsen
- 6110 - Basiska berghällar
- 6210 - Kalkgräsmarker
- 6280 - Alvar
- 6410 - Fuktängar
- 6510 - Slätterängar i låglandet
- 6530 - Lövängar
- 6910 - Öppen kultiverad gräsmark
- 6930 - Åkermark
- 6960 - Öppen icke-natura naturtyp
- 6999 - Expolaterad mark
- 7140 - Öppna mossar och kärr
- 9010 - Taiga
- 9020 - Nordlig ädellövskog
- 9070 - Trädklädd betesmark
- 9080 - Lövsumpskog
- 9160 - Näringsrik ekskog
- 9162 - Näringsrik ekskog, ek-hassellund
- 9820 - Obestämd ädellövskog
- 9900 - Icke-natura skog
- 9903 - Icke-natura skog, barrskog
- 9905 - Icke-natura skog, blandskog
- 9906 - Icke-natura skog, trivallövskog
- 9907 - Icke-natura skog, ädellövskogar
- 9908 - Icke-natura skog, kalkbarrskog
- 9925 - Icke-natura skog på fuktig/blöt mark
- LstH Natura2000

0 0,25 0,5 1 1,5 2 Kilometers